

Dalibor Vácha

JSME TADY

Román o československém září 1938

Co kdybychom se
nacistům bránili?

Dalibor Vácha

JSME TADY

Román o československém září 1938

NAKLADATELSTVÍ
EPOCHA

© Dalibor Vácha, 2026

Cover art © Michael Thomas Purmanský, 2026

Illustrations © Michael Thomas Purmanský, 2026

Photos © archiv autora, 2026

Czech edition © Nakladatelství Epocha, Praha 2026

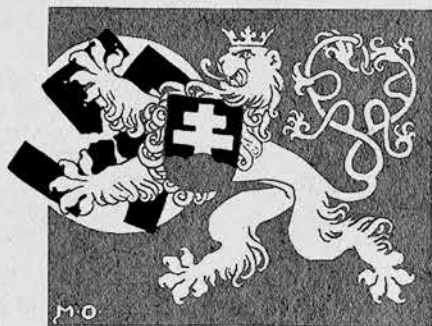
ISBN 978-80-278-0300-2 (print)

ISBN 978-80-278-1731-3 (ePub)

ISBN 978-80-278-1732-0 (mobi)

ISBN 978-80-278-1733-7 (pdf)

Pro Zdeňka Pobudu

*Svatý Václave,
pohlédni na nás a pros za nás
Boha!*

*Pohlédni na nás a netrestej
bezradného, vrtošivého,
ke zlé hmotě připoutaného,
tesklivé
lidu svého!*

*Své srdce laskavé nám dej
a oči mírné a ruce moudré,
jež nezavedou na scestí
v trampoty a neštěstí
naše děti.*

*Když my už hyneme v hněvu a sváru
a Čechu je Čech vlkem,
nedej zahynouti budoucím!*

K praporci tvému
přesvatému
budou zas hledět v zbožnosti,
za tebou půjdou v radosti
do nových let
tisíců.
Jsou jejich srdce čistá a sladká
a jako tebe v poli kdys,
i je andělé provázejí.
Ať není, jako naše, vratký jim cesta, kterou spějí
k světlu.

A zemi jejich, ladnou a žírnou,
požehnej, svatý kníže, mírnou
a tichou rukou svou!
Neboť jen pro ně po tisíce let
voněla lípa a hořel květen
a zpíval ručej lučinou.
Jestli tě pohled na nás rmoutí,
jakže bys jim moh' dát zahynouti,
Svatý Václave,
vévodo české země?*

* MEDEK, Rudolf, Svatý Václave, pros za nás, in:
MEDEK, Rudolf, Český ráj, Praha 1937, s. 59–60.

Kulomety a granáty proti stát. orgánům

Jen obavy z mezinárodní zápletky zdržují okamžitou likvidaci tohoto případu

V úřední zprávě vydané o tom, že na celém území republiky byl zjednáán naprostý klid a pořádek a všude veškeré pokusy a nepokoje byly potlačeny — uvedeno je — až na jediný případ. Protože tato výjimka mohla by vésti k novým pověstem, sdělujeme, že se jedná o pohraniční obec Schwaderbach, která leží úplně na hranicích a sousedí stavebně s obcí, která leží už v Sasku.

Demonstranti tam mají možnost uchýlit se okamžitě na cizí státní území.

Úřední zpráva praví:

V obci Schwaderbach, okres Kralice, jež leží těsně na stát. hranici

a souvisí stavebně s obcí Achsenberg v Sasku, od které ji dělí jen hraniční čára, vznikla obtížná situace, neboť odbojná obyvatelstvo je tu vyzbrojené nejen revolvery a puškami, ale i ručními granáty a kulomety, které si patrně opatřilo z ciziny.

Výtržníci mají možnost uchýlit se kdykoliv na území sousedního státu. Z čsl. strany byla obec izolována bezpečnostní pohotovostí.

Případ nebyl dosud likvidován, protože je snaha vyloučit pokud možno ztráty na lidských životech a protože při hraniční poloze ohniska odhoje chce se zamezit jakékoliv možnosti vyvolat z akce mezinárodní zápletku.

KAPITOLA PRVNÍ

KULOMETRY A GRANÁTY PROTI STÁT. ORGÁNŮM

V obci Schwaderbach, okres Kraslice, jež leží těsně na stát. hranici a souvisí stavebně s obcí Achsenberg v Sasku, od které ji dělí jen hraniční čára, vznikla obtížná situace, neboť odbojné obyvatelstvo je tu vyzbrojené nejen revolvery a puškami, ale i ručními granáty a kulometry, které si patrně opatřilo z ciziny. Výtržníci mají možnost uchýlit se kdykoliv na území sousedního státu. Z čsl. strany byla obec izolována bezpečnostní pohotovostí. Případ nebyl dosud likvidován, protože je snaha vyloučit pokud možno ztráty na lidských životech a protože při hraniční poloze ohniska odboje chce se zamezit jakékoliv možnosti vyvolat z akce mezinárodní zápletku.

Polední list ze dne 15. září 1938

ŠUMAVA

Strážmistr Karel Maleček proklínal mokro v botách, raní chlad, ordnery, kvůli kterým neseděl nebo neležel v kľidu někde v teple, ale plahočil se po vlhkém lese. Na botách si vždycky zakládal, vždyť pro něj byly nejdůležitější součásti výstroje, ale teď měl začínajícího žraloka na levé botě a teklo mu i do pravé.

Zatracené povstání. Zatracení skopčáci. Zatracený Hitler.

Rostly houby.

Ve velkém.

Další věc, proč být našťvaný. Jen za pět posledních minut minul několik plácků, kde by se dal nasbírat slušný košík krásných hřibů. Třeba bude mít možnost se sem vrátit a vzít si je.

Dal by si smaženici.

Nebo nudle s vejci a houbami.

I bramboračka s čerstvými hříbký by stačila. Les krásně, co krásně – nádherně voněl! O hříbkách na smetaně s houskovým knedlíkem radši nemluvě, vůbec nad tím nepřemýšlet! Nepohrdl by bedlami, jsou vynikající smažené.

„Nikoho jsme nenašli, žádné stopy, veliteli,“ zastavil se u veliké, rozsochaté jedle a podal hlášení praporčíku Kolmanovi, který velel jejich družstvu SOS. „Bůhví kudy lezou. Jsou jako švábi.“

Zkratka SOS znamenala Stráž obrany státu, Karel sám si to překládal jako Stráž obrany svobody, to se mu líbilo mnohem víc.

„Někde tu musí přece být, někudy se přece museli dostat pryč,“ praporčík Kolman si utíral zpocené čelo. Vysoký chlap s impozantním knírem, bývalý ruský legionář, náročný na své podřízené a ještě náročnější na své nadřízené. „Většina z nich jsou určité místní, znají to tady při nejhorším stejně dobře jako my. Podle mě se sem i vrací.“

„Nejsme žádní Apačové ani Komančové,“ podotkl dozorce Ambrož z Finanční stráže. Jejich předsunutá hlídka se skládala ze dvou četníků – Malečka a Kolmana, dvou finančníků – Ambrože a nemluvného Janáka a jednoho učitele z malotřídky, který byl narychlo povolán do služby před dvěma dny jako národně i politicky spolehlivý. „Oni se tady vyznají stejně dobře jako my,“ opakoval po Kolmanovi. „Možná líp, jestli je vede někdo z pašeráků. Můžeme tady běhat po lese půl roku a najdeme jejich stopy,

jenom když udělají chybu nebo když nás budu chtít nalákat do pasti.“

„Prostě zmizeli do rajchu a vrátí se až s wehrmachtem“, zapojil se do rozhovoru drobný, hubený Dvorský, zmiňovaný učitel z malotřídky. Také bývalý legionář, ale na rozdíl od Kolmana, který si prošel Ukrajinou, Ruskem a celou Sibiří, Dvorský sloužil u kulometné roty na západní frontě ve Francii. A na rozdíl od Kolmana o své válce často a rád vyprávěl, hlavně dětem. Kolman vždy jen krčil rameny a něco bručel, kloudnou historku z něj nikdo nevyrazil.

Třeskl výstřel.

„Kdo má další obvazy! Potřebuju další obvazy!“ křičel šepem Dvorský. „Dejte mi do prdele ještě nějaké!“

Ambrož se k němu připlazil hustým borůvkám a podal mu balíček. Byl bledý jako stěna a ruka se mu třásla. Držel hlavu nízko, sakra nízko. Nechtěl dopadnout jako Janák. Dvorský nadával a sykal, když se finančáku Janákovi snažil obvázat strašnou ránu v krku. Nedokázal zastavit krvácení, nedokázal. Krev stříkala na všechny strany, Dvorský vypadal, jako kdyby se sám v krvi koupal.

Třeba to má dobrý vliv na pokožku.

„On nám tady umře!“ vykřikl Dvorský, až mu přeskočil hlas.

Než kdokoliv z jeho spolubojovníků stačil cokoli říct, odkudsi se ozval škaredý, hnusný, škodolibý smích.

Ambrož se v borůvkách převrátil na záda a zmateně mířil puškou na všechny strany. Přišlo mu, že smích přišel z nebe. Jako kdyby ordner seděl někde na smrku a měl je všechny jako na dlani, jen je postřílet.

„Jdi s tím k šípku,“ zahučel Dvorský. „Nic nevidíš, ještě trefíš někoho z našich.“

„Měli jsme s sebou vzít kulomet,“ Kolman se plazil podél velkých kamenů a opatrně vyhlížel směrem, odkud předpokládal, že prve vyšel výstřel.

„Neutekli,“ hlesl Karel.

„Cože?“

„Neutekli. Jak se smál, oni tam pořád jsou, neutekli. Nebo se vrátili dříve, než jsme čekali.“

„Blábolíš.“

Výstřely na československých hranicích s Velkoněmeckou říší nebyly v létě a v září roku 1938 nic neobvyklého. Často se však jednalo o dobře známou taktiku „udeř a zmiz“. Jeden dva výstřely a útočníci se rozprchli po lese, rozplynuli se mezi místním obyvatelstvem, přešli hranici... a teď se všechno ještě zintenzivnilo.

„Jsou tam, chtějí nás všechny zabít.“

„Nestraš, Karle!“ tisknul se Ambrož k zemi snad ještě pevněji.

„Musíme ho odtud dostat,“ téměř zavyl Dvorský, protože Janák sebou strašně škubal a krev se stále nedala zastavit. Je hrůzné na vlastní oči vidět, kolik krve v sobě má člověk. „Musíme!“

Tentokrát nezazněl jeden výstřel, ale hned půl tuctu.

Karel Maleček se překulil po své levé ruce a zapadl do starého, borůvčím zarostlého vývratu. Dole stála blátivá voda, takže si pěkně namočil mundúr, ale v té chvíli si toho snad ani nevšiml. Držel se pušky jako jediného pevného bodu.

Otočil se a s puškou na líci se rozhlížel po nejbližším okolí.

Pohyb!

Pohyb támhle na nízkém hřebenu. Něco se tam pohnulo! Viděl zelený svět šumavského hvozdu přes mířidla své služební pušky. Snažil se zklidnit dech.

U metr vysokého, hustého smrčku, který by se krásně vyjímal na Vánoce v každé světnici, se zastavil muž v civilním oblečení, placatou čepici naraženou hluboko do tváře. Zvedl od pasu pušku – loveckou kulovnici.

Karel vydechl a vystřelil.

Muž zavyl bolestí, rozhodil ruce a zmizel Karlovi z dohledu. Karel se usmál. Karabina vzor 33 konstrukčně vycházející z armádní pušky vz. 24 a vyráběná ve Zbrojovce Brno, byla dobrá zbraň. On ji měl rád.

Všude okolo něj se střílelo jako o Božím těle.

Ambrož se přestal bát. Najednou, zničehonic se přestal bát. Zatlčil ochromující děs kamsi hluboko do podvědomí. Otočil se a uviděl, jak Dvorský zoufale a zřejmě zbytečně zápasí s Janákovým zraněním a s všudypřítomnou smrtí.

Ztuhlul.

Drobný učitel, veterán francouzských legií, ležel křížem přes Janáka. V první chvíli si Ambrož myslel, že učitel je v té pozici schválně, že chce zraněného vlastním tělem krýt před dalšími výstřely.

Pod korunami smrků to opět zapráskalo. Kolik ordnerů okolo nich je?

Dvorský se ani nehnul, Janák už vůbec ne. Oba byli mrtví.

„Musíme se stáhnout!“ zahulákal Karel ze všech sil a vylezl opatrně z vývratu. Musí se přesunout, musí zůstat v pohybu. Nehybnost je smrt. Vypálil z pušky dvě rány směrem k hřebenu, ač neviděl žádný cíl, který by stál za ránu.

Jsme tady a hodláme bojovat.

Na okamžik se mu zastavilo srdce, protože na jeho výkřik hned nikdo neodpověděl a on se lekl, že v lese zůstal s nepřítelem sám.

„Neřvi, vole,“ křikl zleva praporčík Kolman.

„Dvorský s Janákem to dostali!“ zachraptěl odkudsi zprava Ambrož.

„Jak jsou na tom? Sakra, slyšíš mě, jak jsou na tom?“

Ambrož se doplazil k oběma mužům.

„Jsou mrtví! Oba! Nedýchají! Nemají puls!“

Sebral mrtvému Dvorskému vak s ručními granáty, sumky s municí, chvilku přemýšlel, že by vzal i jejich pušky, aby je tu nenechal nepříteli, ale jeho úvahy ukončila kulka, která se zasekla do kmene stromu jen kousek od jeho hlavy. Jestli bude váhat, skončí tady s nimi i s jejich puškami.

Skočil stranou a plazil se rychle směrem, odkud měl dojem, že prve slyšel hlasy Kolmana a Malečka. „Kluci, kde jste?“ šeptal zoufale. „Kde jste?“

„Necháme je tady,“ rozhodl Kolman. „Neuneseme je. Nemůžeme se pro ně vrátit. Kurva, kluci, neblbněte. Všechny nás zabijou.“

Všichni tři – Maleček, Kolman i Ambrož – leželi pár metrů od sebe.

Nestřílelo se.

Ani jeden z nich však nevěřil, že by se Němci zrovna teď stáhli. Určitě utrpěli nějaké ztráty, to je naštvalo. Určitě věděli, že Čechům způsobili ztráty, a to v nich jen podpořilo touhu po čer-veno-modro-bílé krvi.

První vyběhl Ambrož, hned mu to podklouzlo, upadl, ale okamžitě se zvedl, zbylí dva ho kryli palbou z karabin. Potom běžel Kolman. Zase stříleli Ambrož s Malečkem. Jako poslední Karel. Lépe by to nemohli nacvičit.

Němci z nevysokého, hustě porostlého hřebene spustili palbu. Stromy jim překážely v míření. V lese není zrovna snadné trefit rychle se pohybující a kličkující cíl. Ale někdy to vyjde.

Karel sebou prásknul o zem.

„Jsi v pořádku?“

Nic.

„Karle?! Jsi v pořádku!?“ V Kolmanově hlase byla dobře patrná panika.

„Jo, jsem, kurva,“ zaskuhral Maleček. Díval se na tucet těch nejkrásnějších smrkových hřibů, které v život viděl, a na vlastní četnickou čapku, kterou mu nějaký německý ostrostřelec srazil kul-kou z hlavy. „Pokračujeme.“

Pádili lesem, tím nejkrásnějším lesem na světě, šumavským hvozdem na hranicích s Německem. Jenže neměli čas si prohlí-žet vzrostlé borůvčí, sebrat hrstičku dozrávajících brusinek, sed-nout si na pařez obrostlý letos nějak brzo vyrazivšími václavkami.

Krásné smrky obíhali, prodírali se náletovými stromky, zakopávali o vystouplé kořeny.

Nadávali, láteřili.

Tu a tam jeden či druhý upadl a vzájemně si pomáhali na nohy. Nechtěli se opustit, cítili, že když zemře jeden z nich, zemřou všichni tři.

Větve a větvičky jim šlehalý do obličeje.

Běží někdo za nimi? Pronásleduje je někdo? Neměli odvahu se zastavit a rozhlížet, čekala by je smrt.

Třeba prchají před přízraky.

Zapadli do vysoké úvozové cesty, po které se z úbočí kopců stahovalo dřevo. Bláto, hluboké louže ve vyjetých kolejích. Vyšplhali se na druhou stranu a tam byly vyrovnané hranice větví.

Kudy? Sakra? Kudy?

Všichni tři znali kraj jako své boty, ale ve zmatku se nemohli rychle zorientovat. Museli se dostat ke Kubově Huti, tam jsou záseky na silnici, tam jsou u železnice bunkry s československými vojáky a kulomety.

Musí se tam dostat.

„Třeba už za námi neběží,“ vyhrkl Ambrož, který nemohl popadnout dech, „Třeba nás nechali být.“

Kolman se skryl za kmen smrku a vyhlížel směrem, odkud přiběhli.

Maleček je pobízel dál: „Nemůžeme tady zůstat, musíme pokračovat... ještě nemáme vyhráno.“

„Hele, já myslím, že už tam nikdo...,“ nakousl větu Kolman, a to bylo poslední, co v životě udělal. Kule ho zasáhla do čela nad pravé oko a vylétla temenem ven.

Maleček se nad něj sklonil.

„Je po něm, Karle! Je po něm! Utíkej! Musíme dál!“ křičel Ambrož a listy náletových bříz okolo nich kosily střely neviděných,

možná neviditelných nepřátel. Kulky prolétávaly listy a roztrhávaly je na kusy.

Kolmanovi chyběla zadní strana lebky, strašná rána, strašná, děsivá. Maleček začal polykat, málem se pozvracel.

„Musíme dál!“

Utíkali, ale už přišli o veškerou víru ve vlastní přežití.

Maleček se ztratil ve vlastním soukromém pekle. Plíce hrozily, že se rozskočí. Srdce bušilo jako o závod. Neslyšel zvuky okolo, tak silně mu hučela krev v uších a spáncích. Svět se mu rozplýval před očima. Snažil se dýchat nosem, ne ústy, ale nešlo to. Hltal vzduch ústy jako vlčák. Někde si utrhl podrážku služební boty, uniformu měl rozedranou, ale karabinu svíral pořád.

Jako kdyby byla jedinou kotvou, co ho spojovala se životem.

Přijde-li o karabinu...

... přijde o život.

Ambrož klopýtal hustým podrostem někde nalevo. Slyšel jeho nadávky.

Jak daleko je k zásekům u Kubovky? Měl pocit, že prchají před ordnery celou věčnost.

Ambrož byl první, kdo se dostal na úzkou silnici, která vedla z Kubovy Hutě dolů z ostrého kopce do Horní Vltavice. Doleva to bylo na Kubovku, doprava do Horní Vltavice. Mohli si vybrat, kam půjdou, vojáci by měli být na obou místech a bránit železnici. A někde mezi tím by mohl být i zásek se střelci. Klesl na kolena tak prudce, až si roztrhl uniformu. Potom se opřel o dlaně,

nemohl popadnout dech, před očima se mu točila velká, černá kola.

Pomalů se otočil.

Kde je Maleček?

Chtěl na něho zavolat, ale z hrdla se mu vydral jen nelidský skřek, kterého se sám polekal.

Kde jsou vojáci, kteří by nás zachránili?

Kde jste, kluci? Kde jste, bratři?

Maleček pomalu, namáhavě klopýtal po silnici. Ztratil někde čepici, asi zůstala napíchnutá na větvi kdesi za nimi v lese. Nemohl se dostat přes mělký a úzký příkop, málem upadl. Ambrož se nedokázal zvednout, aby mu pomohl.

Nemohl spustit oči z rozšiřující se tmavé skvrny na kamarádově břiše, která se zvětšovala, i když na ni Maleček vši silou tiskl obě ruce.

„Já,“ vydechl Maleček a padl na tvář.

Ambrož se pokusil zvednout, jenže nic nestihl. Z křoví vyběhl na cestu šlachovitý chlap v civilním oblečení, ani nestáhl pušku z ramene, chytil pomocného dozorce Finanční stráže Jana Ambrože za hlavu a zkušeným, rutinérským pohybem mu podřízl velkým nožem krk.

„Co s nimi uděláme, Vati?“ zasípál německy, jak jinak, další ordner, co vylezl z křoví. Byl splavený stejně jako pronásledovaní Češi. Brzy se objevilo několik dalších ozbrojenců, i je běh lesem, divoké pronásledování vyčerpalo k smrti.

Šlachovitý řezník, kterému říkali „Vati“, tedy „Tatík“, nebo někdy „Indián“ pro jeho snědou pokožku a ostře řezané tváře, velký nos, se sklonil a otřel si čepel nože o Ambrožovu uniformu.

On nebyl skoro ani zadýchaný. Jako kdyby se vrátil z krátké procházky podél vody, ne uběhl bůhví kolik kilometrů lesem. Tatík se podíval na své lidi a pronesl klasickou šumaváckou němčinou: „Vezměte jim zbraně, municí a jdeme.“

Za minutu znovu začal zpívat prve vyrušený pták.

Zpíval krásně, vesele, jako kdyby bylo jaro, a ne podzim.

Na silnici z Kubovy Hutě nebo-li *Kubohütten* do Horní Vltavice nebo-li *Ober Moldau* leželi dva obránci republiky, kteří již nikdy nevstanou. Jedna hlídka SOS, Strážce obrany státu, došla svého krvavého konce.

PRAHA

Adolf Mejzlík neurvale strčil do holohlavého, ramenatého chlapa: „Uhni, Pepi, tenhle stůl chci já. Vezmi si to teplý bahno s sebou a jdi dál, támhle máš volno.“

„Co do prdele!“ vyjekl plešatý habán a otočil se. Okamžitě zkrotnul: „Pane detektýv, to jste vy, já nevěděl, omlouvám se, určitě, nechám vám ten stoleček, stejně jsem už chtěl jít do práce, pane inšpektor, věřte mi.“

„Do práce?“ usmál se Adolf Mejzlík, jeden z detektivů ze slavné pražské Čtyřky. „Do práce? Ty, Pepi? Doufám, že zase nemáš v pácu nějakou kačenu, sotva jsi vylezl z lochu. Minulej tejden, ne? To jsi dlouho nevydržel žít se poutivě.“

„Ne, pane detektýv, určitě ne. Na moji bábi život přísahám.“ Pepi, habán a dobře známý neúspěšný kasař se rychle ztratil. Nechal tam i bahno, zpola vypitý půllitr kalného piva.

„No, to je zase dneska práce,“ povzdechl si detektiv a posadil se. Stolek byl až vzadu, trochu u něj byly cítit nedaleké záchody, ale zase byl za větrem. Člověk od něj viděl dobře na dveře, ale

na něj nebylo vidět z většiny míst v lokále. Prostě správné místo, kam by se měl posadit v pajzlu policajt nebo-li chlupatej. „Dobře jsem vybral,“ tvrdák nechával na hlavě. Tvrdák, samomluva a brilantní mysl skrytá za nenápadnou fasádou, poznávací znamení samorosta ve službách slavné pražské policie, uchechtl se sám pro sebe, jako postava z cliftonky.

Potáhl nosem, ta jeho věčná rýma, jeho věčná kapička u nosu, která je u mnohých členů pražské galerky pověstná. S tou kapičkou u nosu už dostal spoustu obyčejnejch kmánů, ale taky řádku extrovních kasařů a pár krvavých vrahů, o čemž se dost dlouho psalo v novinách. Kýchnul. „Dej mu pánbůh věčnou slávu,“ zašeptal, protože si při kýchnutí vzpomenu na policejního radu Vaňáška. „Slavnej pohřeb, to byl ale slavnej policejní pohřeb,“ opakoval si. Policejní rada Josef Vaňásek, kriminalistická legenda, zesnul v únoru tohotohle složitěho roku 1938. A Mejzlíkovi pořád chyběl.

Výčepní Šandera mu donesl na ušmudlaném tácku velkého frtána rumu, znal jeho chuti i preference. „Máte něco konkrétního na práci, pane Mejzlík? Mohl bych vám nějak pomoci?“ zeptal se úlisně. Nebyl jen výčepní, v zadním kvelbu přechovával čas od času kradené zboží. A někdy... tedy, docela často, se nechal zlákat pražskou policií jako informátor, zejména tehdy, když mu teklo do bot a z těch jeho kšeftů koukal nějaký ten flastr v chládku.

„Neboj se, chlapče, neboj, dneska jsem tu kvůli něčemu úplně jinýmu, dej mi teď pokoj, pochoduj za prací.“

„Jo, ano, ano, pane inšpektor.“

Pajzl byl po poledni docela prázdný, ale úplně prázdný to ne. Někdy se o něm mluvilo jako o nástupci legendární, dnes již zbourané Jedové chýše, ale Šanderova špeluňka nedosahovala proslulosti Chýše ani klientela se nerekrutovala z vyšší pražské

galerky. Byla to spíše taková špinavá velká hospoda pod úrovní ulice pro malé ryby, jako byl třeba Pepi. Ale vařili tady skvělou, legendární česnekovou polívku. Pravej oukrop jak má být.

Moc se sem nehodil.

Ten nově příchozí.

Ten nově příchozí, který chtěl mluvit s Mejzlíkem a nechtěl tak udělat oficiálně na čtyřce. A Mejzlík vybral Šanderův lokál, vždycky je dobré hrát na domácím hřišti, kde člověk ví, jak jsou načrtnuté lajny, jak jsou posunutý branky a kam se chodí o půli na klobásu a kam na záchod.

Vyklonil se o něco víc a zamával na nově příchozího.

Muž byl asi čtyřicetiletý, tedy zhruba stejně starý jako inspektor, oblečený v nenápadném obleku, s kloboukem na hlavě. Tedy, nenápadný by byl Na Příkopech nebo v kavárně Slávia, tady čněl z okolního pepického luxusu asi stejně, jako kdyby měl v Národním divadle na hlavě džber dehtu. Výrazný nos, trochu koňská tvář, tenké rty.

„Ještě jsem ho nikdy neviděl, bůhví, co je to za týpka,“ poznamenal si Mejzlík tichounce a zvedal se. „No, uvidíme, co po nás bude chtít.“

Muž kráčel o holi, znatelně kulhal. Inspektorova mysl navyklá všímat si všech detailů pracovala na plné obrátky.

„Přines nám ještě dva rumy!“ houknul Mejzlík na Šanderu, který zvědavě načumoval, samozřejmě, pavlačová drbna v kalhotách. „A rychle!“ Napráhl ke kulhavému pravici: „Mejzlík, ale to vy víte.“

„Bartík, to jste asi nevěděl,“ kontroval kulhavý. „Posadíme se? Slyšel jsem, že jste nám už objednal.“

Rumy přistály na pobryndané desce stolu a Šandera zase odkvačil. Rád by zůstal, rád by poslouchal, rád by se třeba i na něco zeptal, ale inspektora Adolfa Mejzlíka on se prostě bál.

Muži se na sebe dívali.

Mlčky si přitukli a napili se. Mejzlík položil druhého prcka k prvnímu prázdnému a netrpělivým mávnutím ruky odehnal výčepního, který se zrovna ten den rozhodl, že se bude hrozně snažit.

„Víte něco o konceptu Zpravodajského ústředí?“ začal konečně Bartík.

„Něco jo.“

„Pokoušíme se o propojení vojenského a policejního zpravodajství, už nějakou dobu, ale hlavně vaše ministerstvo nám to brzdí, asi se bojí, že si uzurpujeme moc pravomocí a asi mají pravdu. Jsem z 2. oddělení Hlavního štábu, vlastně jsem jeho velitel,“ Bartík se neusmál. Nevypadal nesympaticky, jen velmi chladně, nepřístupně, skvěle se ovládal. *Pokerová tvář*, blesklo hlavou inspektorovi, který sice poker nikdy neviděl ani hrát, ale zato často četl rodokapsy. „Snažím se tak vyřešit některé věci alespoň takhle, vlastně neoficiálně.“

Mejzlík pokývl hlavou: „Hm.“

„Doporučil mi vás jeden váš známý.“

„Hm.“

„Major Hodač.“

Mejzlík zvedl obočí a mlasknul: „Tak to tedy bude kauf, už to vidím. Co vám hezkého René pověděl?“ René Hodač byl spolu-bojovník z první války. Zatímco Mejzlík se dal k policii, Hodač zůstal v armádě.

„Potřebujeme své lidi na policii, všude. Jak jsem právě říkal, snažíme se tam dostat oficiálně, ale Ministerstvo vnitra se nám aktivně brání. Říkají sice dost nahlas, že chtějí samozřejmě spolupracovat,

když je to ve státním zájmu, ale nechtějí nám dát žádnou skutečnou pravomoc, jako armádě myslím,” Bartík se konečně rozpovídal.

„Není divu,“ pokrčil rameny Mejzlík. „Já bych vám ji taky nedal.“

„Potřebujeme spolehlivé lidi na správných místech,“ Bartík čekal, jak bude inspektor reagovat, ale nedočkal se ani pozdvižení obočí.

Chvilí mlčeli.

„Pokud si myslíte, že vám budu donášet na vlastní lidi...,“ odhodlal se Mejzlík.

„Pokud to budou zrádci, je to vaše vlastenecká povinnost,“ odtušil nekompromisně Bartík. „Ale nám jde i o něco jiného.“

„O co?“

„Až dojde na lámání chleba, budeme potřebovat zlikvidovat německé špiony a teroristy, kteří nám tu pravděpodobně bloudí po Praze a po republice. Teď po nich legálně jít nemůžeme, ale jestli se Hitler rozhoupá a zaútočí... bude dost jiná situace. A nebudeme to hrát v rukavičkách. Sloužil jste za války?“

„Ano.“ Mejzlík uvažoval, jestli to není nějaká složitá provokace. Ale co by tím kdo získal? Špionáži nerozuměl, obyčejné rodokapsy měl raději než všechny ty možné špionážní romány.

„Kde?“

„U úderných batalionů na jižní frontě, ale to jste si jistě zjistil, minimálně od majora Hodače, sloužili jsme tam spolu. On dostal za zabíjení Taliánů pěkné medaile.“

Bartík se zasmál: „Však jste byl také opakovaně dekorován.“ Otočil se, vyklonil a mávnul na výčepního: „Ještě dva rumy.“ Pak se očima vrátil na inspektora: „Tak to jsme sloužili proti sobě, já byl u legií, průzkumník, taky v Itálii, třeba jsme si po sobě i vystřelili.“

„No jo, legionář, kdo by to byl čekal,“ utrousil Mejzlík kysele. „Díky za ty rumy a už zase jdi, Šandero, neposlouchej, když si povídají velký klucí.“ Odmrlčel se.

Napili se.

„Měl bych zabíjet německý teroristy, až budou chtít vyhodit do povětří Karlův most?“

„Jo, přesně tak, nebo Národní divadlo nebo třeba kasárna v Ruzyni nebo plynárnu nebo... mají na to zvláštní oddělení rozvědky. Něco, co nám bohužel chybí,“ povzdechl si. „Protože na to politici ani velení nemají odvahy.“

„Tak si takové oddělení zabijáků stavíte sám... napůl načerno, nebo možná úplně načerno. Co vám vůbec major Hodač o mě řekl?“

„Že jste byl za války jeho nejlepší chlap a potom taky na Slovensku proti Maďarům a na Těšínsku proti Polákům. Že jste neměl problém umazat si ruce,“ Bartík kul železo, dokud bylo vážně žhavé. „A že vám to nebude určitě vadit ani teď. Starýho psa novým kouskům nenaučíš.“

„Hodač je v tom s vámi?“

Pokrčil rameny: „Tak napůl, kdybych nepotřeboval získat váš zájem, tak bych vám jeho jméno ani nezmínil, už tím jsem dost riskoval. Má svoje úkoly.“

„Kdybyste se neoháněl jeho jménem, poslal bych vás do... poslal bych vás k šípku. Objednejte ještě dva rumy, já si odskočím.“

„A...“

„A co?“

„Promyslíte si během ulevování, co mi odpovíte, pane Mejzlíku.“

Mejzlík se nadechl. „Nemám, co bych si při močení rozmýšlel.“ *Tohle je nabídka, která se nedá nepřijmout, přece jsem vlastenec, a ne zrádce nebo zbabělec.* „Beru to.“

Podplukovník Bartík, kulhavý velitel obranné sekce 2. oddělení Hlavního štábu, se usmál.

ŠUMAVA

Čeněk Klos mrštně seskočil z korby nákladáku a ochotně pomohl vyložit několik těžkých beden s municí pro kulomety. Tady na Kubově huti z vozu vystupoval jen on, na korbě zůstalo pár chlapů, co posílí jiné formace na dalších místech. Bylo krásné počasí a on si skoro připadal jako na skautské výpravě. Nadšení se v něm mísilo s očekáváním. Jde bránit vlast, jde dělat to, co považoval za největší, nejsprávnější dobrodružství ve svém životě.

Netušil, jak velké to dobrodružství nakonec bude.

Nemohl tušit.

„Kde jsou ostatní, vojíne?!“ Zastavil se u něj rotný, který nařídil svým vojákům odnést bedny s náboji.

Čeněk se postavil do pozoru: „Jsem tu sám, pane rotný, poslali jenom mě.“

Rotný se nevesele zašklebil: „Tak s tebou to tedy vytrhneme.“ Zpozorněl, protože odspodu se blížil povoz civilních uprchlíků. Kůň vypadal po zdolání ostrého kopce pěkně utahaně a závozník mával na vojáky, tvářil se vyděšeně.

Vojáci se seběhli okolo povozu.

„Pane bože, pane bože,“ opakoval kdosi z nich.

Čeněk natahoval krk, aby přes ostatní chlapy viděl, co je tak šokovalo.

„Kde jste je našli?“ zeptal se komisním hlasem rotný a potom se obrátil na Čenka: „Mazej pro poručíka, tohle musí vidět. Proč stojíš... jo, ty vlastně nevíš, kde ho najdeš. Běž na nádraží! To vidíš, ne?!“

Čeněk se otočil na patě a rozeběhl se k nádražní budově, která byla z hlavní silnice dobře vidět, asi tři sta metrů od místa, kde stál povoz s děsivým nákladem.

Běžel a motala se mu hlava.

Ne z běhu, ale z obrazu dvou mrtvých těl naložených na zadní části přetíženého povozu. Nechápal, že někdo mohl položit dvě zakrvácená, mrtvá těla na své osobní věci, s nimiž se stěhoval do vnitrozemí. Nemohl to pochopit, prostě nemohl. Nikdy předtím neviděl podřezaného nebo zastřeleného člověka. Až nyní.

Hlavně se nesmí pozvracet nebo omdlít!

Zrovna obíhal roh nádraží, když mu do cesty vstoupila podsaditá postava. „Hlásím se do služby, pane poručíku!“ zařval na ni.

„Co řvete, chlape?! Co jste vůbec zač?!“ poručík vyhlížel jako muž činu, žádný zápečník.

„Vojín Čeněk Klos, strážní četa štábu praporu. Byl jsem k vám přidělen jako posíla.“

„Skvěle, skvěle,“ zamnul si poručík ruce. „Kolik vás dorazilo?“

„Jsem sám, pane poručíku,“ hlesl Čeněk.

„No, to nás moc nerozmazlují,“ zakroutil poručík hlavou.

„Ale proč tady tak lítáte?!“

„Posílá mě pan rotný, že máte ihned jít na silnici, oni... něco... no, to prostě musíte vidět.“

„Jsou to oba sosáci, jmény je neznám, pane poručíku, ale prošli tu včera večer, a bylo jich víc, aspoň pět, pane,“ rotný mluvil s velitelem, ale nikoliv v pozoru, spíše jako se starým kamarádem. „Tihle dva,“ ukázal bradou na kočího a závozníka, „je našli asi sedm set metrů dolů po silnici. Nikoho dalšího.“

„Dobře, rotný, budu okamžitě telefonovat na štáb,“ poručík se smutně díval na příslušníky Stráže obrany státu, jednoho finance a jednoho četníka, kteří už položili za svou vlast život. A on i jeho četa jsou tady, aby učinili to stejné. „Chudáci chlapi, todle

si nikdo nezaslouží.“ Podíval se na Čenka: „Rotný, a vezměte si tady mladýho, říkal jste, že někomu chybí maník.“ Oba sosáci byli podříznutí, rány od ucha k uchu, ale zároveň měli další zranění.

„Lidi chybí na více objektech, jenže Valenta nemá ani spojku, dám ho k nim. Říkal, že nikdo další s ním nepřišel a neví, jestli ještě přijde.“

Poručík pokrčil rameny: „Musíme si vystačit s tím, co máme, ale... na druhou stranu, to musíme vždycky. Dejte ho tedy k Valentovi, jsou hned u trati, budou potřebovat každou ruku.“

„Přihlásil jsem se dobrovolně, chtěl jsem dopředu,“ vyhrkl Čeněk.

Rotný se na něj úkosem podíval: „To radši nikomu dalšímu neříkej, idealisto.“

Protitankové překážky a překážky z ostnatého drátu byly připravené, ale ještě nebyly vzájemně spojené, rotný s Čenkem se jimi propletli a k objektu to nebylo daleko. Stál na dohled od nádraží na mírném svahu nad železnicí. Když se člověk podíval doleva i doprava od něj, viděl další objekty, okolo kterých se pohybovaly siluety v československých polních uniformách.

„Tady budeš mít domov,“ zasmál se hubený rotný, když lezli spolu na svah. „Škoda, žeš nám nepřinesl miny, těch je tu nedostatek,“ uchechtl se. „Vlastně žádné nemáme, i když prapor nám je slibuje každý den třikrát. „To je ta jejich perníková chaloupka.“

Byl to klasický objekt typu 1938, takzvané Áčko, s palebným pokrytím 160 stupňů. Byl plně dokončený, dokonce i s barevnou kamufláží, která však i na deset metrů byla cítit úplnou novotou. Jedna střelna mířila na sever, druhá na jih. Betonáž i osazení střelami a dalším příslušenstvím bylo provedeno teprve nedávno.

Když se Čenda podíval pořádně, zahlédl kromě áčkových bunkrů také výše v kopci jeden céčkový, prostý, s pouhou jednou střílnou. Pak už jen stromy, nad nimi se tyčila majestátní hora Boubín.

„Máš štěstí, že už jsou obsazené všechny pozice nedostavěných objektů,“ pronesl rotný konverzačním tónem a zapálil si cigaretu. „Víc tímhle směrem,“ mávnul na sever. „Jsou jenom staveniště, tam to mají kluci těžší, a pokud zaútočí Áda, budou to mít ještě horší. Dali tam partu poručíka Mikeše, ten jim pěkně zatopí, ale jinak je docela divnej. No co, dali jsme se na vojnu, musíme bojovat.“ Nabídl Čěnkovi balíček cigaret, ale ten si nevzal. Nekouřil. Rotný pokrčil rameny a zahulákal: „Valento! Kde sakra seš?!“

Zpoza bunkru se vynořil voják bez blůzy, vlasy ostříhané úplně na krátko. Pod nosem měl nepředpisový knír: „Co řveš, Karle, probudíš skopčáky.“

„Vedu ti posilu.“

„Aha, to je jiná,“ voják k nim došel a napřáhl k Čěnkovi pravičnici: „Bohouš, jinak tedy četař Valenta, velitel tohohle zakletého zámku. Jak se ti líbí?“

Čeněk nějak nevěděl, co by měl odpovědět.

„Snad se ho nebojíš? Byl jsi vůbec někdy uvnitř?“

„No...“

„Co no?“

„Jen jednou.“

„Krista pána, tak já už si ho provedu sám, díky, Karle,“ Valenta vzal Čěnka kolem ramen.

„Tady je hlavní a jediný vstup, nejdříve mříž, pak takováhle epesní miniaturní předsínka, teď bytelná pancéřová dvířka, co jen tak

nikdo neotevře, tady nalevo je střílna, kdyby se nám do chaloupky dobýval někdo, kdo tam nemá co dělat. To bude tvoje pracoviště, brzy to uvidíš z druhé strany, neboj.“

Vešli do stísněného prostoru bunkru, Čeněk se málem praštil o překlad nade dveřmi do hlavy. Silné betonové zdi v něm zatím nevzbuzovaly ani tak pocit bezpečí jako nádech klaustrofobie. Venku svítilo slunce a bylo teplo, tady už při vstupu šero, chladno, syrovo. Nepříjemný pach kamuflážního nátěru zde byl pochopitelně o dost silnější. A zároveň tam krásně vonělo dřevo z výdřevy stěn. Také čerstvé.

Valenta zapálil jednu z petrolejových lamp, jiné osvětlení v bunkru nebývalo, snad ještě možná měli nouzové svíčky.

„Tak tady máme první střílnu, v ní těžký kulomet... typ?“

„Tohle je přece vzor 37,“ vyhrkl Čeněk, protože měl radost, že zná správnou odpověď. Připadal si jako žáček v první třídě obecné školy.

„No, vidíš, vidíš. Tenhle periskop je moje práce,“ ukázal Valenta na tubus ve stropě nalevo od kulometného střeliště. „Kluci tady musí ty bedny s municí pořádně uklidit, jinak se tu pak zabijeme, zlámeme si hnáty,“ poznamenal si pod vousy. „K čemu je pak tady ta prohlubeň v podlaze?“

„Chlazení hlavně kulometu. Tady je umístěna rezervní hlaveň.“

„Kolik je tabulkový stav munice?“

„Deset tisíc patron, část v pásech, každý má dvě sta ran, támhle jsou ještě kovové schránky se samostatnou municí.“

„Tak tady si někdo udělal domácí úkoly, pořádně. Teorie by nám zatím šla, tak uvidíme, co pak praxe. Koukneme na tvoje pracoviště.“ Valenta se tvářil spokojeně.

Krátká chodbička doleva, je tam zmiňovaná střílna přímo proti vstupním mřížovým dveřím. „A tady si budeš točit kličkou,

říkali, že nám jednou dají nějaký automatický systém na elektřinu, ale zatím je naše slavné větrání na kliku.“

Dva kroky kupředu, místa tady opravdu není mnoho. Chodbička je úzká.

A i to je velmi odvážné sdělení.

Je to sakra stísněné. Trochu světla sem proniká střílnami, ale jinak je tu šero. Když se člověk právě střílnou podívá ven, je skoro oslněn a jistě překvapen, že na světě vůbec existuje tolik slunečního svitu.

Druhé střeliště.

„Co je to za kulomet?“

„To je zbrojovka vzor dvacet šest, lehký kulomet.“

„Správně, kluku. Měl by tu být taky těžký kulomet jako vpravo, ale asi už jim nezbyl. Jen se musela trochu upravit lafeta, ale znáš to, zlaté české ručičky dokážou všechno. A co je tohle?“

„Nevím, to nevím,“ krčí rameny. *Zkoušení se nám komplikuje.*

„Granátový shoz, to uvidíme, jestli pak dám na starost taky tobě, až skopčák přijde. Jak se ti líbí naše perníková chaloupka? Dobrý, co? Jdeme ven, jestli to začne vážně bouchat, tak si to tady vevnitř asi ještě užijeme tolik, že nás to bude mrzet. Ukážu ti kluku, budou rádi za další krk v chaloupce, promiň, ale točit klikou z nás nikdo nechce. Jako na nováčka to padá na tebe.“

„Co se dá dělat.“

Kluci seděli o kus dál v lese u malého ohničku. Opékali mizerně oškubaného bažanta, kterého upytlačili.

„Zatraceně,“ zaklel Valenta. „Máte štěstí, že vám ten fajrunk nekouří. Co tu děláte? Nemáte nic pořádného na práci?“ Díval se nahoru, hustými korunami smrků nepronikalo téměř nic. Ještě

není válka, ale je třeba na ni cvičit, chovat se v první linii tak, jako kdyby válka už byla. Němec může kdykoliv zaútočit.

„Ne, nemáme nic na práci, nikdo nám nic za úkol nedal, to, co jsme měli udělat, jsme dávno udělali,“ od improvizovaného rozně vzhledl obtloustlý chlapík se zamaštěnou bradou. „Máme volno. Hele! Koho to s sebou vedeš, veliteli? Konečně posilu do manšaftu?“

„To je... jak se vlastně jmenuješ?“

„Čeněk Klos,“ postavil se nováček automaticky do pozoru.

„Pohov, prosím tě,“ zasmál se kuchař, vstal a podal mu ruku: „Já jsem Jarda Macek, těžký kulomet.“

Vstali všichni, podávali mu ruku, plácali ho po zádech. Víta-li ho. Čeněk se snažil zapamatovat jejich jména. Snažil se. Chtěl rychle zapadnout. Nikdy nemíval moc kamarádů, považoval se spíše za samotáře.

„Já jsem nějaký Franta, Franta Hora,“ mohutný, vysoký chlap, který dělal čest svému příjmení. Usmíval se. „Já dělám tady Jardo-vi nabíječe u těžkého kulometu. Vítejte do party. Tu naši perníkovou chaloupku jsi už viděl?“

„Viděl.“

„Co na ni říkáš?“

„Moc hezká.“ Odměnou za pokus o vtip mu byl smích. Potěšilo ho to. Potěšilo ho to skoro tolik, že málem zapomněl na dva mrtvé, které viděl na korbě povozu na silnici. Skoro.

„Myslíš, že na nás Němec nakonec zaútočí? Co se říká v zázemí?“ tentokrát je podaná ruka tak trochu leklá ryba. „Jmenuju se Antonín Stach, nikdy mi neříkej Tondo, nemám to rád. Nikdy mi neříkej Tondo, rozumíš? Pamatuješ si to? Nezapomeň!“ Tonda, Antonín Stach tře oči ze strany na stranu, je spíše menší postavy, nervní. „Nabíjím u lehkého kulometu a mám na starosti ruční granáty v té naší chaloupce. Bude válka? Co myslíš?“

„Říká se všelicos, ale většina se chce bránit.“

„Hm, to jsem si myslel, no, co se dá dělat, chlapci, co se dá dělat,“ Stach rád mluví. Možná ho to uklidňuje.

A poslední je menší, svalnatý chlapík s modrýma očima a širokými rameny: „Já jsem Jirka Hašek, vítej do party. Umíš něco? Co umíš? Proč neodpovídáš? Nic neumíš. Ty vole, koho nám to sem poslali.“ Vypadá našťvaně.

„No, já...“

„Nevadí,“ odsekl Hašek. „Na to, abys tu s náma chcípnul, na to jsi dobrej dost. V pořádku, v pořádku, mlíko od mámy sis přines? Na něj zařízení nejsme.“

„Hele, Jirko, s tím umíráním...“ Antonín Stach, kdo jiný.

„Nech toho, Tondo, to byl jenom vtip.“

„Pěkně blbej vtip, Jiří. A neříkej mi Tondo, víš, že jsem tě o to prosil nejméně tisíckrát, nemám to rád.“

„Jasně, Tondo, jak chceš.“

Jarda ukázal Čendovi místo, kam se má posadit: „Jistě máš hlad, tak se zhluboka nadechni, něco takovýho jsi, kamaráde, ještě nikdy nejdl.“

Uběhlo půl hodiny a připadalo mu, že je zná roky. To se mu nikdy předtím nestalo. Ani ve škole, ani v ulici, kde bydlel, ani v četi, kam byl zařazen po příjmači. No, o příjmači radši nemluvě. Mazáci si ho zrovna neoblíbili, a pocity byly rozhodně vzájemné.

„A odkud že jsi ještě jednou? Jsem prve asi neposlouchal.“

„Z Písku, ještě jsem to neříkal,“ odvětil Čeněk a šťastně žvýkal kousek pečínky, který na něj zbyl. Pro každého byl jen kousek, olíznout pár kostí, o to Jarda kuchař pečlivěji pečínku porcoval,

aby nikoho neošidil. Na něj samozřejmě zbyla nejmenší část, ale jen pokrčil rameny a o to víc si vzal komisárku, mazlavého chleba, který se polním vojenským pekárnám zrovna moc nepovedl. Možná to bylo nejlepší jídlo, které Čenda kdy jedl. Máma by se na něj dost naštvála, kdyby to před ní řekl nahlas.

„A co jsi dělal před tím, než jsi narukoval?“ Jarda nejen, že varil, on velmi rád mluvil.

„Student, vlastně, už jsem dostudoval, obchodní školu, a nastoupím po vojně do jednoho závodu v Písku jako úředník, nějak se mi nechce, ale co má člověk dělat...“ Čeněk sám cítil, že to není žádná oslňující kariéra, poslední slovo skoro zašeptal. „A co vy, kluci?“ vyhrkl rychle, aby zakryl své rozpaky. Trochu se za toho úředníka, nebo spíše úředníčka styděl. Nikdy nechtěl dělat podobnou práci. Jako kluk chtěl být pirát, později objevitel nebo aspoň námořník. Hlavně chtěl cestovat! Ale úředník?!

Hloupá volba. A ona to vlastně nebyla volba, nic jiného nevymyslel. Možná by se mohl přihlásit k Baťovi a jít pracovat někam do zámoří, do Indie, nebo dokonce do Brazílie. Ale rodiče by ho tam nepustili, nikdy.

„Já jsem malíř pokojů, příslušný Husinec,“ překvapil ho Jarda Macek, tedy více povoláním než bytem, Čeněk by ho prve odhadoval spíše na řezníka nebo uzenáře, možná mlynáře. „Co tady pan četař? Co nám řekne on? Co, Bohouši?“

„Vyučil jsem se jako aranžér... příslušný do Prachatic,“ Valenta chvilku počkal na Čenkovu reakci, ale ten s vypětím sil udržel kamennou tvář. „Ale zůstanu v zeleném, podepíšu jim to jako děsloužící. Aranžér jsem hodně mizerný.“

Jirka se začal smát jako první, brzy se přidali další a nakonec vyprskl i Čeněk: „Omlouvám se, pane četaři, ale nedokážu si vás představit, jak aranžujete dejme tomu výkladní skříň nějaké parfumerie nebo svatebního salonu.“

Obraz hřmotného četaře, jak třeba ještě v uniformě obléká panáka do svatebních šatů, vyvolal u ohníčku nový záchvat smíchu. I Valenta se rozesmál: „I to jsem dělal, i horší věci, mládenci, to byste nevěřili, ale tomu právě chci uniknout. A tykej mi, chlapče, všichni si tu tykáme.“

„Tak Tondovi, pardon Antonínovi Stachovi tykej, stejně v tý betonový rakvi všichni zařveme,“ Tonda měl na tváři úsměv, ale nikoliv v očích. V očích měl strach. „Já jsem pracoval na statku, práce na hovno, lidi na hovno, statkář pěkně hajzl. Dělal jsem na statku kousek od Svaté Máří u Vimperka, a taky jsem se v tý prdeli narodil, není o co stát, řeknu vám. Je to prdel světa.“

„Nebud' takovej škarohlíd, Antoníne,“ spíše ho pohladil, než poplácal po rameni Hora. „Já jsem chtěl bejt učitel, ale nakonec jsem skončil jako soustružník, rodina neměla peníze na moje studia. Ale třeba to po vojně vystuduju, prý to jde, zjišťoval jsem si to. Sice budu nejstarší student, ale já tím učitelem chci prostě bejt. Jsem taky z Prachatic jako tady Bohumil.“ Při své velikosti se usmíval skoro stydlivě. „A co ty, Jiříku, ty dneska nějak tajemně mlčíš.“

„Já?“ dokousal Jirka obzvláště tuhé sousto a polknul. „Já jsem opravář motorových kol a automobilů. Když se ti rozbi-
je kára, zastav se za mnou.“ Podíval se na Čěnka: „No, ty radši ne, ty nevypadáš, že by sis někdy motorové kolo nebo automobil pořídil, studente. Jsem z Vimperka, město snů, řeknu vám, samej skopčák, samej Němec, samej milovník Ády Hitle-
ra.“ Pročísl si prsty krátké vlasy. „Skoro se divím, že to město už nehoří teď, jak jsou nadržení, že sem přijdou jejich soukme-
novci z Říše.“

PRAHA

Barbora plácla doktora přes nenechavou ruku. Nebylo to takové hravé plácnutí, které by znamenalo: „Áááale, pane doktore...“ tohle plácnutí znamenalo: „Jestli to zkusíš ještě jednou, plesknu tě přes čumák, dobytku.“ A pořádně.

„Děláte svou práci velmi dobře, sestro Barboro, zmíním se o vás pochvalně hlavní sestře,“ doktor Sirový se snažil z nepříjemné situace vybruslit, protože jejich interakce si dobře všiml pomocný zřízenec Macena. Macena v té samé místnosti stál na židli a lepil na okenní tabulky pásky, které měly zabránit, aby se v případě jejich popraskání sklo proměnilo ve smršť nebezpečných, ostrých projektilů.

Někteří lidé si mysleli, že když takto polepí páskou okna, ta přežijí i výbuch bomby, ale to samozřejmě bylo k smíchu.

„Děkuji za pochvalu, pane doktore,“ pronesla odměřeně Barbora a vrátila se k polním lékárníčkám, které měla rozložené po několika již vyřazených lůžcích ve velké ratejně, co sloužila jako sklad nepotřebného harampádí.

Z chodby byl slyšet hluk a lomoz.

Celá nemocnice na Karlově náměstí se připravovala na bombardování, na válku, i když až na několik doktorů, kteří prožili světovou válku, nikdo pořádně nevěděl, na co se přesně připravovat. Na chodbách se rozmísťovaly prostředky požární ochrany včetně velkých věder s pískem. Pacienty z horních pater stěhovali zřízenci dolů. Mnoho pacientů v neakutním stavu bylo propuštěno, rušily se plánované operace, pokud opět nešlo o akutní záležitosti. Připravovaly se lampy nezávislé na elektrickém vedení pro případ výpadku energie. Hromadil se materiál. A ona měla na starost kontrolu polních zdravotnických brašen, které dostanou dobrovolníci z Červeného kříže.

„Tak já zase jdu, sestro,“ mumlal trochu zmateně doktor za jejími zády. Skoro jako kdyby ji žádal o povolení.

Neřekla ani slovo, ani se neotočila.

Klaply za ním dveře.

Macena se obrátil od okna, z úst mu jako podivnému upírovi visely pruhy lepící pásky, kterou si tak přidržoval. Così zamumlal, nebylo mu rozumět.

„Cože?“

Výplivl pásku: „Dobře jste mu to dala, slečno, on pan doktor Sirový je vynikající chirurg, ale taky pěkný prasák.“

„Vy se radši starejte o sebe, pane Macena.“

„Ostrá jako žiletka, vždyť to říkám,“ zasmál se a vrátil se k práci.

xxx

Před nevelkým zrcadlem připevněným na zdi u dveří si lehce upravila účes, nasadila si epesní, čerstvě módní klobouček a usmála se na sebe. Neměla ve zvyku se moc líčit, jen si trochu zvýraznit oči a nanést rudou rtěnku. To stačilo, jako pohledná brunetka mnoho nepotřebovala, aby vynikala. A ve službě stejně nalíčené být nesměly, ta dračice vrchní sestra je hlídala jako ostrůž. Obraz v zrcadle na ni našpulil rty. Našpulil by je i na vrchní?

A všechno líčení jí strašně vadilo. A nejen líčení.

„Teď jdu ze služby, ne? Tak se můžu trochu zkrášlit, co?“ Obrátila se na světlovlasou Jarmilu, jejíž služba teprve začínala.

„Neřekla jsem ani slovo. A jo. Sluší ti to, moc, jako obvykle, tobě sluší všechno,“ prohlásila s jemnou závistí v hlase Jarmila, která si zrovna dopínala stejnokroj. Zase přišla pozdě, sice o pár minut, ale pozdě. Vrchní na chodbě nepotkala, ale nepochybovala, že by se to k ní nedoneslo. Vrchní ví všechno. A co neví, to k ní snaživé snaživky rády donesou.

Barbora otevřela dveře...

„Počkej ještě!“ zastavila ji Jarmila.

„Copak?“

„Nechala jsi tu tenhle úžasný módní doplněk!“ Podávala Barboře asi čtyřicet centimetrů dlouhé kovové válcovité pouzdro s tenkým koženým popruhem, na který si hrdá majitelka ušila ze zbytku květované látky – veselé až moc – takový epesní, čerstvě módní, elegantní povlak.

„Ach, no jo, pořád to s sebou tahat, děkuju.“ Pouzdro na plynovou masku, i s plynovou maskou uvnitř. Vždyť se očekává, že nepřítel bude bombardovat Prahu i celé Československo pumami, v nichž se budou nalézat vražedné otravné plyny. V novinách jsou dlouhé články o účincích otravných plynů. O jednom slyšela i v rozhlase. Bylo jí z těch reportáží na zvracení.

Ach jo.

„Tak čau!“

„Ciao!“

Barbora šla skoro po špičkách, nechtěla klapat kramflíčky po celé chodbě, hezky se to tady rozléhá a vrchní to nemá ráda.

Ale co vlastně ráda má?

U schodiště se otočila, že zamává Jarmile, ale tu už tichým hlasem pucovala opakovaně vzpomínaná vrchní Marta Novotná. Barbora seběhla schody v rekordním čase. A bylo jedno, že jí klapou podpatky, musí pryč, než ji ta bába zavolá k sobě.

Mám přece padla, proč bych tu...

... ber čáru, holka! Mazej odtud pryč!

V parku na Karlově náměstí kopala skupinka městských metačů díru, opodál stáli další muži a překotně plnili pískem, kamením

a hlinou jutové pytle. Staví další improvizovaný protiletectký kryt, pomyslela se Barbora.

Praha se v posledních týdnech a dnech hodně změnila.

A rozhodně to nebylo k lepšímu.

Všude více policistů, více vojáků i vojenských automobilů. Na některých místech dokonce rozmísťovali protiletectké baterie.

Praha se stejně jako celá republika připravovala na válku. Barbora už nemohla číst noviny ani poslouchat rozhlas, dělalo se jí ze všech těch zpráv nevolno. Kdo ze sudetáků co řekl, jaké naděje se vkládají do těch či oněch spojenců, co si o obraně vlasti myslí tenhle nebo jiný politik. Nesnášela řeči o zakázané Sudetoněmecké straně, úvahy, jestli bylo demokratické nebo jediné možné ji zakázat.

Štvalo ji to.

Plýtvání slov, plýtvání dechem, plýtvání papírem.

Brzy má narozeniny. I když neočekává nějaké velké dary nebo luxusní večírek, přece jenom by je chtěla oslavit v poklidu, ne ve válce.

Usmála se nad svojí vlastní naivitou.

Jako hloupá husička, přemýšlíš jako sobecká husička.

Lidé na chodnících na obou stranách ulice se začali zastavovat a ukazovali k nebi. Toho dne bylo hezké počasí, jako kdyby léto nadšeně vykřikovalo, že ještě neřeklo poslední slovo. Svítilo slunce, teplota byla ideální, kdyby si ještě chtěla dojít na plavárnu.

Bylo jasno.

Také se zastavila a zadívala se nahoru do modromodré, majestátní nádhery, kterou jen na několika místech narušovaly cáry bílých mraků.

Co tam všichni vidí?

Ukazovali si a pokřikovali.

Vždyť máš dobré oči, proč...

Bylo to tam. Několik tmavých, rychle se pohybujících teček vysoko, hodně vysoko.

To nebudou ptáci.

A teď je jenom otázka, jestli jsou to naši letci nebo nepřítel.

Dobře si pamatovala na letošní jaro, když vypuklo nikým předem neavizované realistické polní cvičení pražské protiletectvé obrany. Náhle se v květnu nad staroslavnou Prahou objevilo padesát letounů, našťastí československých, a kolísavě se rozeřvaly sirény.

Ozývaly se rány připomínající výbuchy a sanitní služba společně s armádou a s hasiči simulovala útok otravnými plyny a požár bombami zasažených domů. Barbora se k tomu přichomýtla náhodou a byla zmatená, vyděšená jako všichni ostatní kolemjdoucí.

Tohle snad budou také československé stroje.

Československé letectvo na stráží.

Maminky se shlukly okolo jednoho neobyčejného dětského kočárku a obdivovaly ho. Nikoliv jeho barvu nebo snad kanýry, ony obdivovaly fakt, že kočárek je jednou velkou plynovou maskou pro svého svěřence či snad svěřenkyni.

Byl celý utěsněný, chudák dítě se dívalo ven skrze jakousi nepříteli dobře průhlednou čočku.

Článkovaný chobot vedoucí k filtrům.

Něco tak škaredého Barbora v životě neviděla. Nepřipomínalo to nic, co by mělo život dítěte zachránit, spíše mechanického démona, který ho pozřel a už nikdy ho nevydá.

V poklidu si ho stráví ve svých útrobách.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy ***Jsme tady***.

Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.